

Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Lefel Mynediad 1 – Lefel 2

**Sgiliau Bywyd a Gwaith
Cynnwys yr Uned**

Cynnwys

Nod yr Uned	3
Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill.....	3
Dogfennaeth y Gymhwyster	3
Cynnydd ar draws lefelau	4
Gofynion Cyflenwi	6
Dull Asesu	8
Lefel Mynediad 1	9
Lefel Mynediad 2	10
Lefel Mynediad 3	11
Lefel 1	12
Lefel 2	13
Cynnwys yr Uned	14
Lefel mynediad 1	14
Lefel mynediad 2	16
Lefel mynediad 3	19
Lefel 1	22
Lefel 2	26

Nod yr Uned

Mae'r uned hon yn rhan o'r cymwysterau Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith, sydd ar gael ar Lefel Mynediad 1–3, Lefel 1 a Lefel 2 i gefnogi Cwricwlwm i Gymru 14-16 oed.

Mae cyfres unedau Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol wedi'i dylunio i ddatblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill

Dim ond unedau sy'n rhan o gymwysterau cymeradwy Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith Open Awards a all gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn.

Ni all unedau a ardystiwyd gan Sefydliadau Dyfarnu eraill, nac unedau a gymerwyd o gymwysterau Gwobrau Agored eraill, gyfrannu at gyflawni'r gymhwyster hon. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol ar draws cymwysterau o bob lefel a maint.

Dogfennaeth y Gymhwyster

Mae Manyleb yr Uned hon yn ddogfen orfodol ac mae'n rhaid ei darllen a'i chymhwyso ochr yn ochr â'r Canllaw Cymwysterau perthnasol (sy'n benodol i'r lefel) a Llawlyfr Darparwr Open Awards.

Cynnydd ar draws lefelau

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio ar gyfer dysgwyr o Lefel Mynediad 1 – Lefel 2. Gall dysgwyr symud ymlaen drwy'r lefelau drwy gydol eu taith addysg, neu ddechrau ar lefel uwch yn briodol i'w lefel dysgu, eu targedau addysg a'u dyheadau.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r meysydd dysgu sydd wedi'u cynnwys yn yr unedau a sut y caiff y rhain eu trin ar bob lefel.

Cysyniad	Mynediad 1	Mynediad 2	Cofnod 3	Lefel 1	Lefel 2
Paratoi ar gyfer gweithgaredd awyr agored	Dewis eitemau sylfaenol i'w defnyddio yn yr awyr agored	Adnabod dillad ac offer priodol	Adnabod peryglon ac esbonio defnydd offer	Paratoi ar gyfer gweithgaredd awyr agored drwy gynllunio	Cynllunio gweithgareddau awyr agored diogel yn y cyd-destun
Rhyngweithio â'r amgylchedd naturiol	Gwneud tasgau amgylcheddol syml	Cymryd rhan mewn cynnal a chadw mannau gwyrdd	Cymryd rhan mewn gweithgareddau cadwraeth neu fioamrywiaeth	Cymhwyso sgiliau ymarferol awyr agored neu amgylcheddol	Gweithredu ac addasu atebion allanol neu gynaliadwyedd
Deall yr amgylchedd naturiol	Adnabod deunydd naturiol	Adnabod planhigion, bywyd gwyllt ac amgylcheddau diogel	Adnabod cynefinoedd a disgrifio dulliau amddiffyn	Deall cynaliadwyedd a'r defnydd o adnoddau	Cymharu cynefinoedd a dadansoddi effaith amgylcheddol
Cynaliadwyedd a chyfrifoldeb amgylcheddol	Cydnabod gweithredoedd amgylcheddol syml	Gwneud tasgau cynaliadwyedd sylfaenol	Gweithredu arferion cynaliadwyedd gan ddefnyddio offer	Cynllunio a gweithredu gweithgareddau cynaliadwyedd	Gwerthuso effaith amgylcheddol a datrysiadau
Defnyddio sgiliau ymarferol	Arddangos gweithredoedd syml	Arddangos tasgau ymarferol sylfaenol	Defnyddio offer neu gyfarpar yn briodol	Arddangos technegau mewn tasgau	Defnyddio ac addasu technegau'n ddiogel ac yn effeithiol

				strwythuredi g	
Cyfathrebu a myfyrio	Nodi ymatebion syml	Rhoi atebion syml neu nodi enghreiffiau	Disgrifio gweithredoedd a chanlyniadau	Adolygu a chyfathrebu canfyddiada u	Gwerthuso a chyfiawnhau canlyniadau
Galw gwybyddol	Cydnabod / dewis / cymryd rhan	Adnabod / cyflawni	Adnabod / esbonio / defnyddio	Disgrifio / cynllunio / cymhwyso / adolygu	Esbonio / dadansoddi / gwerthuso / addasu

Gofynion Cyflenwi

Cyn darparu, rhaid bod gan ddarparwyr Gynllun Darparu ac Asesu cymeradwy sy'n mapio addysgu, dysgu ac asesu i'r holl feini prawf asesu (sy'n benodol i'r lefel) ym Manyleb yr Uned hon.

Disgwylir i ddarparwyr gynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu ac asesu o fewn cyfleusterau safonol ysgol/coleg/darparwr hyfforddiant. Dylai'r uned hon fod yn hygyrch ac yn gyraeddadwy heb fod angen seilwaith arbenigol, adnoddau drud neu amodau mynediad cyfyngol.

Adnoddau Staff

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod athrawon cymwys a phrofiadol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon.

Rhaid i staff dosbarthu:

- Cael gwybodaeth a dealltwriaeth o'r amgylchedd naturiol, cynaliadwyedd a gweithgareddau awyr agored sy'n briodol i lefel y ddarpariaeth.
- gallu cefnogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau ymarferol drwy weithgareddau awyr agored neu amgylcheddol diogel a dan oruchwyliaeth
- deall gofynion diogelu a gwybod sut i ymateb yn briodol i ddatgeliadau neu bryderon dysgwyr

Dylid cefnogi'r ddarpariaeth drwy:

- staff sy'n hyderus wrth hwyluso gweithgareddau ymarferol mewn amgylcheddau dan do ac awyr agored
- staff sy'n gallu modelu arferion gwaith diogel a hyrwyddo cyfrifoldeb amgylcheddol
- mynediad at staff â phrofiad neu hyfforddiant perthnasol mewn dysgu awyr agored, cadwraeth neu arferion amgylcheddol sylfaenol, lle bo'n briodol

Dylai fod gan staff dosbarthu gymhwyster addysgu neu hyfforddi cydnabyddedig, neu fod yn gweithio tuag ato, lle mae hyn yn ofniad gan y darparwr.

Adnoddau Corfforol

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod adnoddau addas a digonol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon. Dylai hyn o leiaf gynnwys:

Amgylchedd Dysgu

- mynediad i amgylchedd diogel a phriodol ar gyfer gweithgareddau awyr agored neu amgylcheddol, e.e. tiroedd ysgol, gerddi, parciau lleol neu fannau cymunedol
- digon o le i gynnal gweithgareddau ymarferol yn ddiogel

Deunydd Dysgu ac Addysgu

- cynlluniau gwersiau a deunydd sesiynau strwythuredig i gefnogi darpariaeth gyson
- Deunydd i ddysgwyr a gweithgareddau i gefnogi dealltwriaeth, tasgau ymarferol a myfyrio
- adnoddau gweledol megis diagramau, delweddau a chymhellion i gefnogi adnabod nodweddion naturiol, peryglon ac offer
- deunydd sy'n seiliedig ar senarios i gefnogi dysgu lle mae mynediad uniongyrchol i'r awyr agored yn gyfyngedig.

Offer

- offer cyflwyno, e.e. taflunydd neu sgrin ryngweithiol
- mynediad i gyfrifiadur neu liniadur ar gyfer adnoddau digidol
- adnoddau ystafell ddosbarth gan gynnwys bwrdd gwyn a deunydd ysgrifennu.

Adnoddau Ymarferol Awyr Agored (yn briodol i'r lefel)

- offer awyr agored sylfaenol, e.e. menig, cynwysyddion, offer syml addas i'w ddefnyddio gan ddysgwyr
- deunydd ar gyfer gweithgareddau amgylcheddol, e.e. hadau, compost, deunydd ailgylchu
- deunydd naturiol ar gyfer tasgau ymarferol, e.e. ffyn, dail, cerrig
- offer diogelwch, e.e. festiau gweledd uchel, offer amddiffynnol personol sylfaenol lle bo angen.

Gofynion Mynediad

Nid oes angen unrhyw ddysgu na chymwysterau blaenorol ar ddysgwyr ar gyfer unrhyw un o'r unedau yn y gyfres hon. Fodd bynnag, wrth i lefel cymhlethdod yr iaith gynyddu drwy'r lefelau, rhaid i'r darparwr gwblhauasesiadau cychwynnol i sicrhau bod y dysgwr yn gallu cael mynediad at y cynnwys ar y lefel y maent yn dechrau arni.

Dull Asesu

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio i'w hasesu drwy dasgau a gweithgareddau asesu a ddyluniwyd gan y darparwr.

Rhaid i ddarparwyr gynnal gwiriad cyni'r asesiad ddigwydd, i gadarnhau bod y tasgau'n cwmpasu'r holl feini prawf asesu a'u bod yn briodol i'r lefel.

Rhaid bodloni'r holl feini prawf asesu'n llawn er mwyn i'r dysgwr dderbyn marc 'pas'. Ni ellir gwneud unrhyw ddyfarniad rhannol os na chaiff unrhyw feini prawf asesu eu bodloni.

Mae'n ofynnol i ddysgwyr gasglu tystiolaeth mewn portffolio o dystiolaeth. Gellir cyflwyno hwn yn ddigidol (e.e. drwy system e-bortffolio) neu ar bapur, fel y bo'n briodol i'r dysgwr unigol. Lle bynnag y bo modd, anogir e-bortffolios.

Rhaid i aseswyr asesu'r dystiolaeth a gasglwyd gan y dysgwr yn erbyn meini prawf asesu'r uned i benderfynu a yw pob un wedi'i fodloni'n llawn ai peidio. Mae pob penderfyniad asesu yn destun i sicrhau ansawdd mewnol (IQA) gan y darparwr a sicrhau ansawdd allanol (EQA) gan Open Awards cyn i'r canlyniad gael ei gadarnhau.

Penderfynwyd bod y mathau canlynol o dasgau asesu yn addas ar gyfer yr uned hon ar bob lefel.

Lefel Mynediad 1

Dylai asesiad o Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol ar Lefel Mynediad 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Paru	Mae dysgwyr yn paru eitemau naturiol (e.e. dail, cerrig, dŵr) â labeli.
Dewis Lluniau	Mae dysgwyr yn dewis delweddau sy'n dangos ymddygiad diogel yn yr awyr agored (e.e. aros ar lwybrau, gwisgo dillad priodol).
Adnabod	Mae dysgwyr yn adnabod nodweddion naturiol yn yr amgylchedd neu o ddelweddau.
Arddangos	Mae dysgwyr yn dangos sut i wisgo dillad awyr agored (e.e. gwisgo cot neu fest).
Gweithgaredd Ymarferol	Mae dysgwyr yn cyflawni tasg amgylcheddol syml (e.e. dyfrio planhigion, casglu sbwriel).
Trefnu	Mae dysgwyr yn trefnu eitemau i gategorïau fel naturiol/annaturiol neu ddiogel/anniogel.
Ymateb Lafar Syml	Mae dysgwyr yn nodi'r eitemau sydd eu hangen neu'r anghenion sylfaenol ar gyfer bod yn yr awyr agored.
Myfyrdod Syml	Mae dysgwyr yn nodi rhywbeth y maent wedi'i weld neu ei fwynhau yn yr awyr agored.

Lefel Mynediad 2

Dylai asesiad o Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol ar Lefel Mynediad 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Paru / Dewis	Mae dysgwyr yn paru dillad ag amodau'r tywydd.
Tasg Adnabod	Mae dysgwyr yn nodi eitemau ar gyfer pecyn goroesi neu archwilio.
Arddangos	Mae dysgwyr yn cynnal gweithgareddau ailgylchu neu leihau gwastraff.
Gweithgaredd Ymarferol	Mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn cynnal a chadw man gwyrdd (e.e. plannu, dyfrio).
Ymateb Lafar / Ysgrifenedig Fer	Mae dysgwyr yn adnabod planhigion neu fywyd gwyllt yn yr ardal leol.
Tasg Adnabod	Mae dysgwyr yn adnabod nodweddion amgylchedd awyr agored diogel.
Tasg Drefnu	Mae dysgwyr yn categorio ymddygiadau diogel ac anniogel yn yr awyr agored.

Lefel Mynediad 3

Dylai asesiad o Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol ar Lefel Mynediad 3 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Tasg Senario	Mae dysgwyr yn adnabod peryglon mewn lleoliad awyr agored.
Tasg Esbonio	Mae dysgwyr yn esbonio pwrpas eitemau mewn pecyn goroesi.
Gweithgaredd Ymarferol	Mae dysgwyr yn cymryd rhan mewn gweithgareddau bioamrywiaeth neu warchodraeth.
Arddangos	Mae dysgwyr yn defnyddio offer i reoli gwastraff neu adnoddau yn gynaliadwy.
Tasg Adnabod	Mae dysgwyr yn adnabod mathau o gynefinoedd naturiol.
Tasg Ysgrifenedig / Llafar Fyr	Mae dysgwyr yn disgrifio ffyrdd o warchod yr amgylchedd.
Tasg Fyfyrio	Mae dysgwyr yn myfyrio ar y camau a gymerwyd i gefnogi cynaliadwyedd.

Lefel 1

Dylai Asesiad o Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol ar Lefel 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Tasg Ysgrifenedig / Llafar	Mae dysgwyr yn disgrifio arferion diogel yn yr awyr agored (e.e. Cod y Wlad).
Tasg Gynllunio	Mae dysgwyr yn paratoi rhestr offer ar gyfer gweithgaredd awyr agored.
Arddangos	Mae dysgwyr yn arddangos techneg ymarferol awyr agored (e.e. clymu clymau).
Tasg Ymarferol	Mae dysgwyr yn cyflawni tasg ddiogel yn yr awyr agored (e.e. adeiladu lloches, tasg warchod).
Tasg Strwythuredig	Mae dysgwyr yn cynhyrchu cynllun ar gyfer gweithgaredd cynaliadwyedd (e.e. prosiect ailgylchu).
Creu Cynnyrch	Mae dysgwyr yn creu eitem gan ddefnyddio deunydd naturiol.
Tasg Fyfyrio	Mae dysgwyr yn adolygu eu heffaith ar yr amgylchedd.
Tasg Gyflwyno	Mae dysgwyr yn cyfathrebu gwybodaeth am amgylchedd lleol.

Lefel 2

Dylai Asesiad o Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol ar Lefel 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Tasg Gynllunio	Mae dysgwyr yn cynllunio gweithgaredd awyr agored diogel (e.e. llwybr, offer, risgiau).
Tasg Esbonio	Mae dysgwyr yn esbonio effaith gweithgarwch dynol ar ecosystemau.
Tasg Senario	Mae dysgwyr yn addasu datrysiad (e.e. lloches neu ddull cynaliadwyedd).
Arddangos	Mae dysgwyr yn dilyn gweithdrefnau diogelwch wrth ddefnyddio offer.
Tasg Gymharu	Mae dysgwyr yn cymharu gwahanol gynefinoedd yn yr ardal leol.
Creu Cynnyrch	Mae dysgwyr yn creu adnodd sy'n hyrwyddo cyfrifoldeb amgylcheddol.
Tasg Adolygu	Mae dysgwyr yn adolygu llwyddiant gweithgaredd awyr agored neu gynaliadwyedd.
Tasg Werthuso	Mae dysgwyr yn asesu ffyrdd o leihau effaith amgylcheddol.

Cynnwys yr Uned

Lefel Mynediad 1

Teitl yr Uned: Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM136

Lefel: Lefel Mynediad 1

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Egwyddorion Cynyddu
Cam cynnydd 1 - Rwy'n dechrau cydnabod yr effeithiau sydd gennyf ar y byd naturiol

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Adnabod yr eitemau sydd eu hangen ar gyfer gweithgaredd awyr agored.	1.1 Dewis yr eitemau sydd eu hangen ar gyfer gweithgaredd awyr agored byr
	1.2 Dangos sut i ddefnyddio dillad awyr agored
2. Gallu rhyngweithio â'r amgylchedd naturiol	2.1 Dangos gofal am fod byw
	2.2 Gwneud tasg i wella'r amgylchedd lleol
3. Deall anghenion goroesi neu gynaliadwyedd sylfaenol	3.1 Nodi beth sydd angen ar bobl i aros yn gynnes yn yr awyr agored
	3.2 Adnabod deunydd naturiol a geir yn yr ardal leol

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr gasglu o leiaf ddau eitem sydd eu hangen ar gyfer taith gerdded fer yn yr awyr agored, e.e. dewis potel ddŵr a chôt o grŵp bach o eitemau cyn mynd i ardd yr ysgol neu'r parc lleol. AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr ddangos eu bod yn defnyddio o leiaf un eitem o ddillad awyr agored, e.e. gwisgo festiau gwelededd uchel neu godi hwdl ar siaced ddal dŵr i baratoi ar gyfer y glaw.
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos gofal am o leiaf un peth byw e.e. llenwi porthwr adar â hadau neu arllwys dŵr ar blanhigyn mewn pot heb ei ollwng. AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gyflawni o leiaf un dasg syml i wella'r amgylchedd lleol e.e. codi darn o sbwriel gan ddefnyddio clwtwr a'i roi mewn bin, neu glirio darn bach o chwyn.
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr roi o leiaf un enghraifft o'r hyn sydd ei angen ar bobl i gadw'n gynnes yn yr awyr agored e.e. pwyntio at het, menig, neu fflasg thermol o ddiod gynnes yn ystod trafodaeth am y tywydd oer. AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr roi o leiaf ddau enghraifft o ddeunydd naturiol a geir yn yr ardal leol e.e. dod o hyd i ddail, carreg, neu ffon a'u dangos, a gafwyd yn ystod helfa drysorau ar dir yr ysgol.

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Effeithiolrwydd personol
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth lleol; gwirfoddoli mewn gerddi cymunedol neu ddigwyddiadau glanhau; dewisiadau ffordd o fyw personol; effeithiau newid hinsawdd; colli bioamrywiaeth; prinder dŵr a datgoedwigo

Themâu Trawsbynciol Perthnasol

Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Meithrin ymwybyddiaeth o gymuned uniongyrchol y dysgwyr, Cymru a'r DU, a materion amgylcheddol byd-eang.

Lefel Mynediad 2

Teitl yr Uned: Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM137

Lefel: Lefel Mynediad Dau

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 2 - Gallaf ddisgrifio sut mae lleoedd, gofodau, amgylcheddau a thirweddau yn bwysig i wahanol bobl ac am wahanol resymau.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):		Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):	
1.	Deall sut i baratoi ar gyfer gweithgareddau awyr agored	1.1	Adnabod dillad sy'n addas ar gyfer gwahanol amodau tywydd
		1.2	Adnabod eitemau ar gyfer pecyn goroesi neu archwilio sylfaenol
2.	Gallu dangos arferion byw cynaliadwy	2.1	Cynnal gweithgareddau ailgylchu neu leihau gwastraff
		2.2	Cymryd rhan mewn cynnal a chadw man gwyrdd lleol
3.	Deall yr amgylchedd naturiol lleol	3.1	Adnabod planhigion brodorol neu fywyd gwyllt yn yr ardal leol
		3.2	Adnabod nodweddion amgylchedd awyr agored diogel

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddau ddarn gwahanol o ddillad sy'n addas ar gyfer gwahanol amodau tywydd yng Nghymru e.e. • dewis cot ddal dŵr ac esgidiau cadarn ar gyfer taith cerdded diwrnod glawog ym maes yr ysgol • dewis het haul a haenau ysgafn ar gyfer sesiwn o arddio yn nhymor yr haf AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddau eitem hanfodol ar gyfer pecyn goroesi neu archwilio sylfaenol e.e. • dewis chwiban a thors o flwch o wahanol wrthrychau cartref • dewis map o'r ysgol a chit cymorth cyntaf i fynd ar lwybr natur
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr gyflawni o leiaf ddau dasg ailgylchu neu leihau gwastraff e.e. • Dosbarthu gwastraff byrbrydau'r dosbarth i'r biniau cywir ar gyfer "gwastraff bwyd" a "plastig". • Defnyddio bin compost i gael gwared ar weddillion gardd organig AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn gweithgaredd i gynnal man gwyrdd lleol e.e. • gweithio gyda chyd-ddisgybl i blannu hadau blodau gwyllt i annog peillio • helpu i ail-lenwi bath adar neu glirio dail o lwybr dynodedig
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr adnabod o leiaf ddau blanhigyn brodorol Cymreig neu fywyd gwyllt a geir yn yr ardal leol e.e. • Enwi neu bwyntio at Genhinen Bedr yn ystod y gwanwyn. • Adnabod Barcud Coch neu Robin a welwyd yn ystod sesiwn arsylwi AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddwy nodwedd o amgylchedd awyr agored diogel e.e. • pwyntio at berygl baglu, fel cangen lac ar lwybr • dangos i'r athro ble mae'r 'man cyfarfod diogel' dynodedig

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Effeithiolrwydd personol
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth lleol; gwirfoddoli mewn gerddi cymunedol neu ddigwyddiadau glanhau; dewisiadau ffordd o fyw personol; effeithiau newid hinsawdd; colli bioamrywiaeth; prinder dŵr a datgoedwigo

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Meithrin ymwybyddiaeth o gymuned uniongyrchol y dysgwyr, Cymru a'r DU, a materion amgylcheddol byd-eang.

Lefel <yndiad 3

Teitl yr Uned: Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM138

Lefel: Lefel Mynediad 3

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 3 - Gallaf ddisgrifio a rhoi esboniadau syml am effaith gweithredoedd dynol ar y byd naturiol yn y gorffennol a'r presennol.

Gallaf ddisgrifio a rhoi esboniadau syml am yr effaith y mae prosesau ffisegol wedi'i chael ar bobl, lleoedd a thirweddau yn y gorffennol a'r presennol.

Gallaf ddisgrifio a rhoi esboniadau syml ar sut a pham mae rhai lleoedd, gofodau, amgylcheddau a thirweddau yn arbennig o bwysig i wahanol bobl ac am wahanol resymau.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall sut i baratoi ar gyfer profiad awyr agored diogel	1.1 Adnabod peryglon posibl mewn lleoliad awyr agored
	1.2 Esbonio pwrpas yr eitemau mewn pecyn goroesi
2. Gallu cymryd rhan mewn arferion byw yn gynaliadwy	2.1 Cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n cefnogi bioamrywiaeth leol
	2.2 Defnyddio offer i reoli gwastraff neu adnoddau yn gynaliadwy
3. Deall yr amgylchedd naturiol	3.1 Adnabod mathau o gynefinoedd naturiol a geir yng Nghymru
	3.2 Esbonio ffyrdd o warchod yr amgylchedd lleol

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf tri pherygl posibl mewn lleoliad awyr agored cyfarwydd e.e. • Gweld llwybr llithrig wedi'i orchuddio â mwsogli ger pwll yr ysgol a'i farcio â chôn • Adnabod gweiriau poeth neu frwyn mewn gwrych cyn gweithgaredd clirio • Nodi risg uwchben, megis canghennau marw isel, yn yr ardal goediog. AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr nodi pwrpas o leiaf tri eitem mewn pecyn goroesi personol e.e. • Esbonio bod blanced ffoil argyfwng yn cael ei defnyddio i gadw person yn gynnes os yw'n sownd. • Nodi bod cwmpawd neu fap yn cael ei ddefnyddio i ddod o hyd i'r ffordd yn ôl i adeilad yr ysgol • Esbonio bod chwiban yn cael ei ddefnyddio i arwyddo am gymorth os byddant ar wahân i'r grŵp.
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn o leiaf dwy weithgaredd i gefnogi bioamrywiaeth leol e.e. • Helpu i adeiladu "Gwesty Pryfed" gan ddefnyddio paledau, bambŵ, a gwellt i ddarparu cartref i bryfed • Plannu gwely blodau "Cyfeillgar i Wenyn" gyda lafant a bysedd y cŵn yn iard yr ysgol • Helpu i greu pentwr coed i annog draenogod ac amffibiaid. AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr ddefnyddio o leiaf ddau ddarn o offer i reoli gwastraff neu adnoddau yn gynaliadwy e.e. • Defnyddio tap bwced ddŵr i lenwi caniau dyfrio ar gyfer yr ardd yn hytrach na defnyddio hosben prif gyflenwad. • Defnyddio rhwygydd papur i greu gwelyau i ddofednod yr ysgol neu i'r pentwr compost • Gan ddefnyddio picer sbwriel a hoel i wahanu deunydd i'w hailgylchu oddi wrth wastraff cyffredinol yn ystod glanhau safle.
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddau fath gwahanol o gynefinoedd naturiol a geir yng Nghymru e.e. • Dewis llun o gynefin "Mynydd" wrth gael ei ddangos lluniau o dirwedd Cymru • Nodi cynefin "Arfordirol" yn gywir yn ystod gweithgaredd yn yr ystafell ddosbarth am draethau Cymru

- Nodi ardal "coetir" ar dir yr ysgol neu ym mharc lleol.

AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr esbonio o leiaf ddau ffordd y gall pobl warchod yr amgylchedd lleol e.e.

- Rhoi arwydd ger gwely blodau yn gofyn i bobl beidio â cherdded ar y planhigion
- Nodi symbol "Peidiwch â Gollwng Sbwriel" fel ffordd o gadw caeau'r ysgol yn ddiogel i anifeiliaid
- Dangos i gyd-ddisgybl sut i ddefnyddio gorsaf "Brws Bwt" i atal lledaeniad rhywogaethau ymledol.

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Effeithiolrwydd personol
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth lleol; gwirfoddoli mewn gerddi cymunedol neu ddigwyddiadau glanhau; dewisiadau ffordd o fyw personol; effeithiau newid hinsawdd; colli bioamrywiaeth; prinder dŵr a datgoedwigo

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Meithrin ymwybyddiaeth o gymuned uniongyrchol y dysgwyr, Cymru a'r DU, a materion amgylcheddol byd-eang.

Lefel 1

Teitl yr Uned: Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM139

Lefel: Un (1)

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 4 - Gallaf ddeall ac esbonio sut mae gweithredoedd dynol yn effeithio ar y prosesau ffisegol sy'n llywio lleoedd, gofodau, amgylcheddau a ffurfiau tir dros amser.

Gallaf ddeall ac esbonio'r ystod o ffactorau sy'n effeithio ar y cydberthnasau rhwng bodau dynol a phrosesau ffisegol.

Gallaf ddeall ac egluro sut mae lleoedd, gofodau, amgylcheddau a ffurfiau tir arwyddocaol yn y byd naturiol yn gysylltiedig â chredoau ac arferion economaidd, hanesyddol, gwleidyddol, a chrefyddol ac anghrefyddol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Gwybod sut i baratoi ar gyfer gweithgareddau awyr agored	1.1 Disgrifio pwysigrwydd arferion diogel yn yr awyr agored
	1.2 Paratoi rhestr offer ar gyfer gweithgaredd awyr agored
2. Gallu cymhwyso sgiliau awyr agored neu sgiliau gwyllt	2.1 Arddangos technegau sylfaenol ar gyfer tasgau awyr agored
	2.2 Gwneud tasg ymarferol yn yr awyr agored yn ddiogel
3. Deall defnydd cynaliadwy o adnoddau	3.1 Cynhyrchu cynllun ar gyfer gweithgaredd cynaliadwyedd
	3.2 Defnyddio deunydd naturiol i greu eitem ymarferol

4. Gallu adolygu effaith amgylcheddol	4.1 Adolygu effaith gweithredoedd personol ar yr amgylchedd
	4.2 Ymchwilio i amgylchedd lleol

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio pwysigrwydd arferion awyr agored diogel megis y "Cod Cefn Gwlad" yng Nghymru, gan gynnwys o leiaf tri enghraifft e.e. • Disgrifio pam ei bod yn hanfodol gadael giatiau fel oedd er mwyn diogelu da byw Cymru fel defaid neu wartheg. • Disgrifio effaith "gadael dim ôl" i warchod prydferthwch Parciau Cenedlaethol fel Eryri (Snowdonia). • Disgrifio pwysigrwydd cadw cŵn ar dennyn i osgoi aflonyddu ar adar sy'n nythu ar y llawr mewn gweirgloddiau lleol. AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr baratoi rhestr offer ar gyfer dwy weithgaredd awyr agored benodol wahanol e.e. • Rhestru eitemau hanfodol ar gyfer taith gerdded undydd, gan gynnwys haen ddal dŵr, byrbrydau llawn egni, a ffôn symudol wedi'i wefru • Paratoi rhestr o'r offer sydd eu hangen ar gyfer prosiect garddio, fel menig, rhaw fach, a chompost • Nodir offer diogelwch penodol sydd ei angen ar gyfer gweithdy cynnau tân, fel blanced dân a bwced ddŵr
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos o leiaf dwy dechneg sylfaenol e.e. • Sut i wneud clymau sylfaenol ar gyfer lloches • Clymu "Plwc Clof" o amgylch boncyff coeden i sicrhau llinell grib • Arddangos "Plwc Pren" i lusgo cangen sydd wedi cwmpo'n ddiogel i safle adeiladu • Defnyddio "Hwyltraff" i greu dolen sefydlog na fydd yn llithro dan densiwn. AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gyflawni tasg ymarferol awyr agored yn ddiogel e.e. • Adeiladu cysgodfa gan ddefnyddio tarpolin a chordeisiau bungee wedi'u cysylltu â choed • Adeiladu cwt gyda darnau naturiol mewn ffurf A, gan ddefnyddio canghennau sydd wedi cwmpo a dail sych i'w inswleiddio. • Sefydlu pabell tarp gan ddefnyddio polynau heicio a phegiau ar arwyneb gwastad, diogel ar faes yr ysgol.

Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr gynhyrchu cynllun ar gyfer gweithgaredd cynaliadwyedd e.e. • Tynnu diagram o ble dylid gosod biniau "Papur yn Unig" yn y bloc 14-16 • Ysgrifennu rhestr gam wrth gam o sut i gasglu croen ffrwythau o'r ffreutur ar gyfer abwydfa. • Creu rota wythnosol i grŵp wirio a throï pentwr compost yr ysgol AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr ddefnyddio o leiaf tri deunydd naturiol i greu eitem ymarferol e.e. • Gwehyddu helyg neu gangenni hyblyg i greu porthwr adar bach neu fasged • Naddu "pin pabell" neu "hongiwyr potiau" o ddarn o bren gwyrdd gan ddefnyddio cyllell ddiogelwch • Defnyddio cerrig mawr a mwd i greu "cartref llyffant" ar gyfer gardd bywyd gwyllt yr ysgol.
Deilliant Dysgu 4	AC 4.1 Rhaid i ddysgwyr adolygu effaith o leiaf dwy weithred y maent wedi'u cymryd i gefnogi'r amgylchedd lleol e.e. • Ysgrifennu cofnod myfyriol byr ar sut y gostyngodd eu hól troed carbon y dewis i gerdded i'r ysgol yn lle cael lifft. • Adolygu sut wnaeth eu cyfranogiad mewn casglu sbwriel wneud maes yr ysgol yn fwy diogel i fywyd gwyllt lleol. • Meddwl am sut wnaeth eu dewis i ddefnyddio potel ddŵr ail-ddefnyddiadwy leihau faint o wastraff plastig yn y bin yn yr ystafell ddosbarth. AC 4.2 Rhaid i ddysgwyr ymchwilio i amgylchedd lleol yng Nghymru a chyfleu eu canfyddiadau e.e. • Rhoi cyflwyniad byr i'r dosbarth am y gwahanol fathau o goed sydd i'w cael yng nghoetir yr ysgol. • Creu poster digidol sy'n dangos yr anifeiliaid sy'n byw mewn cors yng Nghymru a'i rannu gydag amgylchedd dysgu rhithwir yr ysgol. • Mynd â grŵp o gyfoedion ar "daith gerdded natur" a dynnu sylw at <i>dri</i> o blanhigion brodorol Cymru (e.e. y <i>Lili Abergys</i> (<i>Gagea serotina</i>) <i>brin a geir ar fynyddoedd</i>, y <i>Rhosmari Mwswlaid</i> (<i>Andromeda polifolia</i>): <i>Planhigyn o fawndir Cymru</i>. <i>Gors Cyffredin</i> (<i>Ulex europaeus</i>): <i>Llwyn pigog sy'n gyffredin ar draws tirweddau Cymru</i>. <i>Garlleg Gwyllt</i> (<i>Allium ursinum</i>): <i>A geir mewn coedwigoedd llaith, gan amlaf yn gorchuddio'r llawr</i>) y maent wedi ymchwilio iddynt.

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredau dynol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Effeithiolrwydd personol
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth lleol; gwirfoddoli mewn gerddi cymunedol neu ddigwyddiadau glanhau; dewisiadau ffordd o fyw personol; effeithiau newid hinsawdd; colli bioamrywiaeth; prinder dŵr a datgoedwigo

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Meithrin ymwybyddiaeth o gymuned uniongyrchol y dysgwyr, Cymru a'r DU, a materion amgylcheddol byd-eang.

Lefel 2

Teitl yr Uned: Sgiliau yn yr Amgylchedd Naturiol

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM140

Lefel: Dau (2)

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu sgiliau goroesi yn yr awyr agored neu arferion byw'n gynaliadwy dysgwyr, gan wella eu hymwybyddiaeth amgylcheddol a'u stiwardiaeth.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 5 - Gallaf esbonio a dadansoddi'r ystod eang o gysylltiadau a chyddibyniaethau rhwng gweithredoedd dynol a phrosesau corfforol sy'n llywio lleoedd, gofodau, amgylcheddau a ffurfiau tir dros amser.

Gallaf werthuso i ba raddau y mae credoau, arferion a gweithredoedd economaidd, cymdeithasol, gwleidyddol, diwylliannol, crefyddol ac anghrefyddol wedi arwain at newidiadau i'r byd naturiol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall cynllunio gweithgareddau awyr agored	1.1 Cynllunio gweithgaredd awyr agored diogel
	1.2 Esbonio effaith gweithgarwch dynol ar ecosystem
2. Gallu cymhwyso sgiliau uwch awyr agored neu gynaliadwyedd	2.1 Addasu datrysiad lloches awyr agored i wella ei effeithiolrwydd
	2.2 Dilyn y gweithdrefnau diogelwch wrth ddefnyddio offer
3. Deall bioamrywiaeth a chadwraeth	3.1 Cymharu cynefinoedd naturiol yn yr ardal leol
	3.2 Hyrwyddo cyfrifoldeb amgylcheddol
4. Gallu gwerthuso arfer amgylcheddol	4.1 Adolygu llwyddiant gweithgaredd awyr agored neu gynaliadwyedd
	4.2 Asesu ffyrdd o leihau'r effaith amgylcheddol bersonol

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr gynllunio gweithgaredd awyr agored diogel mewn amgylchedd penodol yng Nghymru e.e. • Creu cerdyn llwybr manwl ar gyfer taith gerdded yn y Bannau Brycheiniog, gan gynnwys amseroedd a llwybrau dianc • Paratoi rhestr offer a chynllun wrth gefn ar gyfer y tywydd ar gyfer astudiaeth arfordirol ar draeth lleol. • Cynllunio gwersyll dros nos "Dim Olion" ar dir yr ysgol, gan nodi ffynonellau dŵr a mannau gwastraff • Dylunio helpa drysorau i gyfoedion iau sy'n nodi marciwr ffiniau diogel mewn coetir lleol. AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr egluro effaith bosibl y gweithgaredd dynol, gan ddefnyddio o leiaf tri enghraifft e.e. • Esbonio sut mae cywasgiad pridd o feicio mynydd yn effeithio ar dwf planhigion ar lethrau Cymru • Disgrifio sut y gall gollwng sbwriel i system afon leol arwain at lyncu microblastig gan bysgod brodorol • Esbonio'r risg o "danau gwyllt" mewn llwyni rhychiog neu gorlanwydd sych a achosir gan ddefnyddio barbeciwau untro'n amhriodol. • Trafod sut y gallai llygredd golau o adeiladau ysgol effeithio ar ymddygiad bywyd gwyllt nosol lleol fel pylod y dydd.
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr addasu dyluniad lloches sylfaenol i wella amddiffyniad rhag yr elfennau e.e. • Ychwanegu "gorchudd llawr" neu wely o ddail sych at osodiad tarp sylfaenol i atal colled gwres drwy gynheiliant • Addasu ongl to estyn i adlamu gwynt a glaw cyffredin yn well yn ystod efelychiad storm. • Ymgorffori llinell ddiferu ar raff grib i atal dŵr rhag llifo i mewn i'r ardal gysgu • Defnyddio cuddliw ychwanegol neu falurion naturiol i helpu'r lloches i ymdoddi i'r amgylchedd ar gyfer arsylwi bywyd gwyllt. AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr ddilyn gweithdrefnau diogelwch wrth ddefnyddio o leiaf ddau offeryn gwahanol ar gyfer tasg amgylcheddol ymarferol e.e. • Cynnal "triongl gwaith diogel" wrth ddefnyddio llif blygadwy i glirio rhywogaethau ymledol • Defnyddio rheol "maneg ar y llaw nad sy'n torri" wrth grefftio pegiau pabell â chylllell llafn sefydlog • "Gwirio offer" cyn ac ar ôl eu defnyddio i sicrhau bod yr holl eitemau'n finïog, yn lân, ac wedi'u cyfrif.

	• Cadw at y "rheol dau fetr" wrth ddefnyddio llif gangen i docio coed mewn gardd ysgol gymunedol.
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr gymharu o leiaf ddau gynefin naturiol gwahanol a geir yn yr ardal leol e.e. • Cymharu'r mathau o fflora a geir mewn coetir cysgodol o'i gymharu â glaswelltir agored ar safle'r ysgol. • Adnabod y gwahaniaethau mewn lleithder pridd a bywyd pryfed rhwng ymyl pwll a chreigfa sych • Cymharu bioamrywiaeth lawnt ysgol wedi'i chynnal a'i chadw â phlas blodau gwyllt heb ei dorri. • Amlygu'r gwahanol addasiadau adar a geir mewn afon fawr arfordirol o'i gymharu â choedwig fewndirol. AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr greu adnodd i hyrwyddo stiwardiaeth amgylcheddol i eraill e.e. • Dylunio taflen graffigol ar gyfer canolfan fwyd yr ysgol am fanteision compostio gwastraff bwyd • Cynhyrchu fideo byr mewn arddull TikTok sy'n dangos sut i ddefnyddio'r Cod Gwledig yn gywir • Datblygu "Canllaw i Wylwyr" ar gyfer coed brodorol Cymru i'w ddefnyddio gan ymwelwyr ysgolion cynradd • Ysgrifennu cofnod blog ar gyfer gwefan yr ysgol am sut i adeiladu porthwr adar DIY o deunydd wedi'u hailgylchu.
Deilliant Dysgu 4	AC 4.1 Rhaid i ddysgwyr adolygu llwyddiant tasg awyr agored neu gynaliadwyedd sydd wedi'i chwblhau, gan gynnwys canlyniadau ac effeithiolrwydd e.e. • Cwblhau siart "Manteision/Anfanteision/Diddorol" (PMI) ar ôl ymarfer adeiladu lloches • Dadansoddi pam y methodd cwlwm penodol yn ystod tasg a nodi sut i'w drwsio y tro nesaf • Casglu adborth gan gyfoedion ar ôl arwain taith gerdded natur i nodi meysydd ar gyfer gwella sgiliau arweinyddiaeth. • Ysgrifennu adroddiad byr ar wydnwch "gwesty pryfed" a adeiladon nhw ar ôl iddo fod y tu allan am fis. AC 4.2 Rhaid i ddysgwyr asesu o leiaf dair ffordd o leihau eu defnydd o adnoddau personol e.e. • Cyfrifo faint o blastig untro sydd yn eu bocs cinio a nodi dewisiadau amgen cynaliadwy • Cadw "dyddiadur dŵr" am ddiwrnod ac awgrymu tri ffordd i leihau'r defnydd dyddiol o ddŵr.

- Asesu effeithlonrwydd ynni eu hystafell ddosbarth drwy fonitro goleuadau a monitorau sy'n cael eu gadael ymlaen yn ystod egwyliau.
- Archwilio “milltiroedd bwyd” byrbryd ysgol nodweddiadol a dod o hyd i ddewis arall Cymreig o ffynhonnell leol.

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Effeithiolrwydd personol
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Cymryd rhan mewn prosiectau cadwraeth lleol; gwirfoddoli mewn gerddi cymunedol neu ddigwyddiadau glanhau; dewisiadau ffordd o fyw personol; effeithiau newid hinsawdd; colli bioamrywiaeth; prinder dŵr a datgoedwigo

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Meithrin ymwybyddiaeth o gymuned uniongyrchol y dysgwyr, Cymru a'r DU, a materion amgylcheddol byd-eang.